

År 2061

Hans Scherfig

1 Fra det gamle ansete tidsskrift, „Literatur-Gazetten”, har jeg nu i foråret 2061 fået en ærefuld opfordring til at fortælle lidt om mit liv og min mening om livet før og nu.

Jeg forstår heraf, at jeg er ved at blive gammel. Jeg er så at sige kommet i memoire-alderen. Og selv om jeg med mine 159 år endnu ikke er nogen olding, mener man vel, at det er på tide, 5 at jeg begynder at nedskrive mine erindringer, som går tilbage til de tider, da livet var uroligt, og mennesker var opsatte på at samle unyttige ting og slå hinanden ihjel.

Når man ser på sine børn, mærker man, at man er blevet ældre. Min lille datter Stine er nu en voksen kone på 117 år. Hun blev født i 1944, da der var fremmede soldater i landet, og da der blev skudt i gaderne. Hendes børnebørns børn kommer på besøg hos mig i Fredensborg og 10 siger: – Tip-oldefar, har du virkelig set en soldat? Er det sandt, at de havde våben? Og hvad brugte de våben til? –

Og jeg svarer dem: – I ved jo godt, hvad våben er. I har jo set dem på museet. I har jo set en bajonet, som blev brugt til at stikke folk i maven, og I har set pistoler, som skød bly ind i folks indvolde, så de døde af det. –

15 Sådan er børn nemlig. De ved besked, men de spørger alligevel og vil gerne have, at man skal fortælle om gamle dage og bekræfte, at det virkelig er sandt, hvad der står i bøgerne.

En lille dreng siger: – Man havde også granater og bomber, som kunne slå flere tusind mennesker ihjel på én gang. Er det ikke også rigtigt, Tip-oldefar? –

– Jo, – siger jeg. – Det er desværre rigtigt. Men det er længe siden. –

20 – Uha! Det må have været uhyggeligt dengang! Det er mærkeligt, at du er blevet så gammel, Tip-oldefar. –

– Jeg er ikke særlig gammel, – siger jeg så. – Der er mange, som er ældre end jeg. –

Det er flinke børn. De lærer kinesisk i skolen. Det gjorde man ikke i min tid. De lærer meget i skolen, som jeg ikke lærte, og de kan fortælle mig meget, som jeg ikke ved og ikke rigtig kan 25 forstå. På Universitetet i København undervises der nu i sprog, som tales på andre kloder. Det kendte man ikke til, da jeg var student. Der var dengang folk, som påstod, at der ikke kunne forekomme liv på andre kloder, og at vores jord var det eneste beboelige sted i universet. Jeg kan huske den opsigt, det vakte, da der første gang blev sendt en raket til månen og en lille rumstation til Venus og Mars.

30 Jeg har god tid til at underholde mig med børnene. Alle mennesker har god tid nu. Det er det dejlige ved vor tid, at mennesker ikke mere har travlt, og at livet er blevet roligt og uden hastværk.

I min ungdom havde man altid travlt. Man skulle altid nå noget. Man skulle altid skynde sig. Da jeg var en ung mand på 60 år, kørte man endnu omkring i de såkaldte automobiler. Folk, som 35 boede i byer, kørte ud på landet, og folk, som boede på landet, kørte ind til byerne. Dengang var der stor forskel på by og land, og hvis man befandt sig det ene sted, måtte man nødvendigvis flytte sig til det andet sted. Man kørte bare for at køre.

I min landsbys museum står der en af disse skrækelige maskiner med gummihjul og tudehorn. Sådan et køretøj havde meget større maskinkraft, end det var nødvendigt, og kunne køre 40 hurtigere, end det var forsvarligt. Det blev drevet frem ved benzin-eksplosioner og lugtede ubehageligt og gjorde støj. Det var livsfarligt både for dem, der kørte, og for dem, der gik på jorden. Historikerne siger, at der dengang blev dræbt lige så mange mennesker ved automobiler som ved krige og epidemier.

Automobilismen var et vanvid, som kan sidestilles med middelalderens hysteriske epide-

45 mier. Det gav mennesker en lystbetonet magtforfølelse at fare frem med urimelig fart og herske over unødvendige maskinelle kræfter. I den kapitalistiske tidsalder lokkede ryggeløse fabrikker ved hjælp af psykologisk reklame deres medmennesker til at købe automobiler på afbetaling. Mennesker sled og slæbte for at kunne betale afdragene på deres unyttige køremaskiner. Automobilerne forandrede landenes udseende og gjorde byerne ubeboelige. Træerne 50 blev fældet, og frugtbar jord blev belagt med cement; der blev bygget tankstationer som paladser, og der måtte oprettes særlige hospitaler for de tilskadede. Folks ben visnede, fordi de ikke blev brugt. Mennesker fik kredsløbssygdomme og fedtmaver, fordi de sad i vogne i stedet for at gå på jorden.

Vi er kommet naturen nærmere nu. Vi er ikke gået *tilbage* til naturen, thi udviklingen går 55 aldrig baglæns. Men vi er nået *frem* til naturen. Livet er blevet enklere. Teknikken tynger os ikke som en byrde og gør ikke tilværelsen besværlig og kompliceret. Teknikken er blevet så fulkommen, at den ikke mere generer os. Vi ser den ikke og hører den ikke. Den er ikke støjende og påtrængende. Den arbejder for os i det skjulte som en usynlig og lydløs slave.

De gammeldags atomkraftværker er forsvundet. Solenergien og Jordens indre varme holder 60 den nødvendige produktion igang. Transporten af materialer og varer besørger i det underjordiske rørpostsystem. Lydløse kollektive rumfartøjer befordrer mennesker, som af en eller anden grund skal skynde sig. Men som regel skal man ikke skynde sig. Man har tid til at gå på sine ben. Der er også nogle, som rider eller kører med heste og kameler.

Vi har i en periode prøvet at leve et unaturligt drivhusliv, men vi befandt os ikke vel ved det. 65 Vi finder luksus latterlig og usund. Luxus var et mål for fortidens kapitalistiske barbarer.

Der var engang, da verden flød med unødvendige varer. Der blev ikke produceret efter behovet, men forbruget blev ophidset efter produktionen. Der blev skabt et kunstigt behov. Verden var ved at drukne i reklame og emballage. Hvad naboen havde, måtte man også selv have. Det var et væddeløb efter forbrug. Danaidernes kar og Sisyfos' sten var blevet produktionens symbol, den evige, håbløse, umættelige stræben efter mere forbrug. 70